

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia środa, 23 października 2024 r.

Poz. 4409

Uchwała Nr 127/g238/P/24

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku

z dnia 22 października 2024 r.

Działając na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 i art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1325), art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1465), art. 6 ust. 12, art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 70 z późn. zm.), art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1176), art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 888 z późn. zm.), art. 61 ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 399) oraz art. 28 § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 z późn. zm.) - Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku po rozpoznaniu uchwały Nr 44/IV/IX/2024 Rady Gminy Linia z dnia 25 września 2024 r. w sprawie poboru podatków i opłat lokalnych w drodze inkasa oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso na obszarze Gminy Linia

orzeka nieważność:

1) § 3 ust. 1 zdanie drugie o treści: "Wynagrodzenie będzie wypłacane inkasentowi w ciągu miesiąca od terminu płatności danego podatku bądź opłaty." oraz

2) § 3 ust. 2 badanej uchwały.

UZASADNIENIE

W dniu 1 października 2024 r. wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku uchwała Nr 44/IV/IX/2024 Rady Gminy Linia z dnia 25 września 2024 r. w sprawie poboru podatków i opłat lokalnych w drodze inkasa oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso na obszarze Gminy Linia, natomiast w dniu 22 października 2024 r. była przedmiotem badania Kolegium tut. Izby.

Analiza treści powyższej uchwały wskazuje, że jest ona obarczona wadami o charakterze istotnego naruszenia prawa.

Badaną uchwałą Rada Gminy Linia postanowiła zarządzić pobór w drodze inkasa podatku od nieruchomości od osób fizycznych, podatku rolnego od osób fizycznych, podatku leśnego od osób fizycznych, opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i opłaty targowej, a także

wyzaczyła uprawnionych do pobierania opłat i podatków inkasentów oraz wyznaczyła im wynagrodzenie.

W treści § 3 ust. 1 i 2 badanej uchwały Rada Gminy postanowiła, że:

" 1. Z tytułu terminowego wykonywania obowiązków inkasenci otrzymywać będą wynagrodzenie w wysokości 9% kwot wpłaconych. Wynagrodzenie będzie wypłacane inkasentowi w ciągu miesiąca od terminu płatności danego podatku bądź opłaty.

2. Inkasent nie jest upoważniony do samodzielnego potrącenia swojego wynagrodzenia."

W ocenie Kolegium tut. Izby zapisy § 3 ust. 1 i 2 przedmiotowej uchwały określające termin wypłaty wynagrodzenia inkasentom za pobór podatków i opłat w drodze inkasa, jak również postanowienie o braku upoważnienia do samodzielnego potrącenia przez inkasenta swojego wynagrodzenia, ustalone zostały z przekroczeniem kompetencji określonych przepisami art. 6b ustawy o podatku rolnym, art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym, art. 61 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz art. 6 ust. 12 i art. 19 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

W myśl wyżej wymienionych przepisów rada gminy może zarządzić odpowiednio pobór: podatku rolnego od osób fizycznych, podatku leśnego od osób fizycznych, opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, a także pobór podatków i opłat lokalnych (m. in. podatku od nieruchomości od osób fizycznych i opłaty targowej) w drodze inkasa, wyznaczyć inkasentów i określić wynagrodzenie za inkaso.

W ocenie Kolegium tut. Izby zapisy § 3 ust. 1 i 2 przedmiotowej uchwały określające termin wypłaty wynagrodzenia inkasentom za pobór opłat w drodze inkasa w ciągu miesiąca od terminu płatności danego podatku bądź opłaty oraz postanowienie dotyczące samodzielnego potrącenia wynagrodzenia przez inkasentów, ustalone zostały z przekroczeniem kompetencji określonych ww. przepisami prawa, ponieważ takich możliwości dla organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego ustawodawca w nich nie przewidział.

Takie kompetencje dla Rady Gminy nie zostały również ustalone w art. 28 § 4 ustawy - Ordynacja podatkowa, który to przepis ma zastosowanie w sprawach dotyczących podatków i opłat lokalnych. Rada gminy na podstawie ww. regulacji może ustalać wynagrodzenie dla inkasentów z tytułu poboru podatków i opłat stanowiących dochody budżetu gminy.

W ocenie Kolegium tut. Izby, nie ma podstawy prawnej dla rady gminy do stanowienia w drodze uchwały regulacji w zakresie ustalania terminu wypłaty wynagrodzenia inkasentom oraz upoważniania do samodzielnego potrącenia wynagrodzenia przez inkasentów. Zatem postanowienia § 3 ust. 1 zdanie 2 i ust. 2 badanej uchwały w sposób istotny naruszają ww. przepisy.

Podobne stanowisko w przedmiotowej kwestii zajął Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 29 czerwca 2017 r. (sygn. akt I SA/Po 212/17), w którym stwierdził, między innymi, że *" jeżeli katalog spraw, w zakresie których ustawodawca upoważnił radę gminy do określenia szczegółowych zasad postępowania, jest zamknięty, to rada ta może dokonywać regulacji prawnych tylko w takim zakresie, w jakim została do tego upoważniona. Ponadto, jeżeli dany przepis i wskazane w nim elementy mają charakter wyczerpujący, to nie jest dopuszczalna wykładnia rozszerzająca zastosowanie tego przepisu w odniesieniu do innych kwestii, które nie zostały w nim wymienione."*

Z kierunkiem niniejszego rozstrzygnięcia korespondują również normy wynikające z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) w zw. z art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie bowiem z art. 7 Konstytucji RP organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Wywiedziona z przepisu prawa norma prawna jest podstawą dla działania upoważnionego

w tym przepisie organu, a więc każde działanie władzy publicznej musi znajdować umocowanie w przepisach prawa upoważniających do podjęcia danego aktu prawnego. Z kolei art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym stanowi o tym, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat, jednakże organ stanowiący ma to czynić w granicach określonych w ustawach.

W ocenie Kolegium tut. Izby w odniesieniu do stwierdzonych uchybień w badanej uchwale, wystąpiły przesłanki do orzeczenia jej nieważności w podanym zakresie przedmiotowym.

Kolegium tut. Izby podziela tym samym pogląd prezentowany w orzecznictwie sądowoadministracyjnym, w tym w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 lutego 2016 r. (sygn. akt II FSK 3302/15), zgodnie z którym: *Stanowienie prawa miejscowego bez upoważnienia ustawowego lub z przekroczeniem granic tego upoważnienia jest istotnym naruszeniem prawa w rozumieniu art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Należy przy tym podkreślić, że w przywołanym przepisie ustawodawca nie posługuje się kryterium "rażącego" naruszenia prawa lecz "istotnego" naruszenia prawa. W orzecznictwie sądów administracyjnych, zarówno sprzed reformy jak i w tym najnowszym, do takich "istotnych" naruszeń prawa, skutkujących nieważnością uchwały, zalicza się między innymi naruszenie przepisów wyznaczających upoważnienie do podejmowania uchwał (zob. np.: wyrok NSA z dnia 10 lipca 1992 r. SA/Wr 660/92, a także wyrok NSA z dnia 20 stycznia 2016 r., II FSK 2419/15).*

Mając powyższe na uwadze Kolegium tut. Izby postanowiło jak w sentencji.

Na niniejszą uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia, wnoszona za pośrednictwem tutejszej Izby.

Postępowanie sądowe jest wolne od opłat sądowych.

Przewodnicząca Kolegium

Luiza Budner - Iwanicka

Prezes

Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku